

PAG-IBIG SA TINUBUANG LUPA
ni Andres Bonifacio

Alling pag-ibig pa ang hihigit kaya
sa pagkadalisay at magkadakila
Gaya ng pag-ibig sa sariling lupa?
Alling pag-ibig pa? Wala nanga, wala.

Pagpupuring lubos ang palaging hangad
Sa bayan ng taong may dangal naingat,
Umawit, tumula, kumata't at sumulat,
Kalakhan din niya'y isinisiwalat.

Walang mahalagang hindi inihandog
Ng may pusong mahal sa Bayang nagkukpup,
dugo, yaman, dunong, katlis at pagod,
Buhay ma'y abuting magkalagit-lagit.

Bakit? Alin ito na sakdal ng laki,
Na hinandugan ng busong pagkasi,
Na sa lalong mahal nakapangyayari,
At ginugulan ng buhay na iwi?

Ayi Ito'y ang lang bayang tinubuan:
Siya'y lonat'tangi sa kinamulatan
Ng kawili-wiling liwanang ng araw
Na nagbigay-init sa buong katawan.

Kalakip din nito'y pag-ibig sa Bayan,
Ang lahat ng lalong sa gunita'y mahal,
Mula sa masaya'y gasong kasanggulan
Hanggang sa katawaly mapasa-ibingan.

Sa abang abang mawalay sa bayan!
Gunita ma'y laging sakbi ng lumbay,
Walang alaala't inasa-asam
Kundi ang makitay lupang tinubuan.

Pati ng magdusa'y sampung kamatayan
Wari ay masarap kung dahil sa bayan
At lalong mahirap. Oh, himalang bagay!
Lalong pag-irrog pa ang sa kanya'y alay.

Aa Kung ang bayang ito'y masasa-panganib
At siya ay dapat na ipagtangkik,
Ang anak, asawa, magulang, kapatid;
Isang tawag niya'y tataidang pilit.

N Hayo nanga, hayo, kayong nagabuhay
Sa pag-asang lubos ng kaginhawahan
At walang tinamo kundi kapaitan,
Hayo nat'ibangon ang naabang bayan!

B Kayong nalagasan ng buntat bulaklak
Ng kahoy ng buhay na nilantat sukat,
Ng bala-balaki't makapal na hirap,
muling manariaw't sa bayay lumiyag.

A. Ipaandung-handog ang busong pag-ibig
At hanggang may dugo'y ubusing itigis;
kung sa pagtatanggol, buhay ay mapatid,
Ito'y kapalaran at tunay nalangiti!

Pildi:
Mar 10 1897

Andres Bonifacio

Nov. 30, 1863 sa Tondo Maynila

Kamu sa rebolusyon ng Pilipinas laban
sa ~~ayop~~^{Espanyol}.

Nag-aral siya sa paaralan ni Don Guillermo

Osmeña ngunit magapapatang nahinto. Marunong

magbasa at sumulat. dalubkase rin sa wikang Kastila

pinakilala siya sa edad na 14 at naging hunder

ng mga pamangyay na gawa sa papel de japon

Nagustuhan niya ang mga nobelang ginawa

ni Jose Rizal. Nagina inspirasyon niya ito at ^{sinulat} itinatag.

~~sa~~ sa mga Pilipina kaama ni Apolinario Mabini

Diwa ng paghikimangit. ~~muais na madamagpa~~
nang ~~labid~~ ^{labid} din madakip si Rizal noong 1892,
itinatag ang katasastasan, Kagalang-Galangang
na katiwaman ng mga anak ng bayan

Ama ng Rebolusyon

sa gitna ng rebolusyon, nagkaroon ng walalan,

kung saan nawala si Emilio Aguinaldo, lider ng

katawaganang magdalo. ~~kinagustuan ni Bonifacio~~

Sabi ni Bonifacio, walang kuenta ang waganang na

eleksyon dahil may penderanga.

ipinahalili at ipinapatang si Bonifacio ~~na~~
halal na kadusyan at pagtatatali

U1
FB
9

FRIAR BOTOD
(Graciano Lopez Jaena)
Ca. 1980

"Who is Botod?"

"Look at him, there he goes, he is there in the plaza, that plump Friar who is talking with a woman beside the trunk of the almendro tree! Do you recognize him?"

"No"

"Look well towards the center of the plaza, look across it, and fix your gaze on that small tower of bamboo and nipa that is the belfry of the town. At the foot of the stairs, also made of bamboo and nipa, grow various luxuriant young almond trees and beside the trunk of the largest trees and under its shade is Friar Botod, talking angrily with a woman. Do you see him now?"

MOT

"Yes, yes, I see him. He is barbarian. How he frowns! The girl is not bad; but what I see, by his movements and grimace, Friar Botod, the devil, has a bestial look. What do I see? Now he raises his stick in a threatening manner."

"He scares the girl so that she will grant him his wishes."

"Will this rogue of a friar beat this girl?"

"He is capable of it. See the crowd of small boys who are leaving the parochial school, naked, some from the waist down, the others from the waist up, running towards his Reverence, kissing his hand. The surrounded friar commands them in a scornful manner; the boys run away frightened."

But, look, look! The shameless friar has slapped the girl twice...hum!...She falls down on her knees at his feet, looks as if she were asking his pardon. She kisses his hand. Poor girl. He leads her away... the bad friar. What a brute, what a detestable person. But you permit and suffer the same abuses against the honor of this weak person. But you permit and suffer the same abuses against the honor of this weak person, victim of the brutal force of this cynical friar."

"We are hardened to this sight; it happens all the time."

"But what does this religious evil do in God's world? He is the priest of this town."

"A priest! A friar a priest! I did not believe that the friars are parish priests in the Philippines. They told me, and I never believe it."

"Then see it for yourself and be convinced."

"In my country there came a time when we kicked them out."

"There is no more remedy, my friend; you must give them morcilla (black sausage) as you give it to dogs."

"All things come to an end and all debts must be paid: says a proverb: the day will come and wee them. Meanwhile, let us leave everything which prolongs it."

"This is a horrible, worse than China, a thousand times worse than Warsaw. Ah, let us leave these sad ideas, let us go near and see the rascally friar."

"Jesus, Jesus! How terrible, how ugly!.. He looks like a seal."

"What a comparison, friend!"

"Yes, yes, a seal, a seal without whiskers."

"Well said."

"Let us describe a seal—I mean a friar—so that the whole world will know him."

"Like this."

Friar Botod is not called so because it is his proper name nor his family name.

Botod means big abdomen, fat belly. The town nicknamed him so because of his immense paunch.

His baptismal name is Ano (anus) because he was born on St. Ann's day: but he gets furious and very angry, when he is called Friar Ano, preferring they call him Botod, rather than Ano.

It is then Friar Botod or Friar Ano, Aragonese, son of unknown parentage, who was found, near the vicinity of Eber, by the stairs of the church of Pilar on a stormy night, by a certain mule driver who passed by this place on his way from work.

He educated the boy as well as he could; he wanted to teach the child his trade, but at the age of fourteen the boy ran away from the house of his aged foster father; and after walking and walking, he arrived at Villadolid, where he entered the convent of the Augustinian fathers.

Not quite twenty-one years of age, he was sent by his superiors to the Philippines, to which he brought his boorish ways.

He looked like a dead mosquito; but after being ordained and singing his first mass, after five years in the country, eating bananas and papayas, and being angry and being called a priest in a town as important as this, he came out of his shell. He changed completely. He is a very valuable man.

He knows more than Lope, and has more Grammar than Santillan.

There you get a sketch of the birth and novitiate of Friar Botod and his stay during his first years in the Philippines.

(Lopez Jaena here describes the physical appearance of the friar and concludes that Friar Botod looks like a well-fed pig who eats, drinks, sleeps and thinks of nothing but how to satisfy his carnal appetites.)

"Look, here he is leaving the convent (Parochial house) again accompanied by that young girl who is sobbing and crying bitterly. Friar Botod is petting her, consoling her, but she is insensible and indifferent toward it all. She continues crying and being overcome by fear, obeys and follows that friar automatically.

This time they don't leave the convent alone; following them are some young girls, very beautiful and very young; others are grown up already, but all beautiful and well-dressed. He now enters an omnibus to take them for a ride and a picnic.

"But who are these young girls and why does he have them in his convent, this Friar Botod?"

"These are his canding-canding."

"Who are these canding-canding?"

"In the Spanish language "canding" means goats.

"If you don't explain it to us more clearly I will not be able to unravel the story: Why does this devilish friar have in his power these innocent creatures and why are these angelic-looking girls called little-goats?"

"They are called little goats simply because in time which they mature...you hear it, do you understand now? He has them in his power because they came from poor families. Under the pretext of educating them in the Christian doctrine, the Catholicism, reading, writing and other skills, he takes them from their homes, fooling the unfortunate parents, or even using force."

"But isn't there a woman teacher in town?"

"Yes, but the woman is of the same tribe as Fray Botod."

"One hundred and fifty pesos, second class funeral with an old cape with silver."

"Three priests, sir?"

"Three? It can't be, I alone am worth three."

"Father Marcelino, sir, ask only fifty pesos for three priests, and a first class funeral."

"You, with your assistant can go to hell; you are talking to the wrong party; Father Marcelino is a scoundrel."

"Pardon, sir."

"Go, bring the money; if you do not come with the money, your dead will not be buried, do you understand?"

"Very well, sir, I will consult the family."

"Whom will you consult? No, bring the hundred and fifty pesos; if not, the corpse will rot in your house, and you and your whole family will go to jail."

"Sir, (in the repentant tone) pity, sir, he does not have much money, sir, the dead person."

"Go away, go away. Sell the dead man's ricefield, and you will have money; look for a loan company, you idler, if not, I won't bury your corpse."

"Very well, sir."

He kisses the hand of the priest, and leaves, the poor man.

Three hours later, the assistant priest, knowing the friar very well and that he will be the object of insults, arms himself with a strong drink and creates a scandal.

With a glass of alcohol and tuba which he mixed well, Father Marcelino goes straight to the convent.

The assistants of the secular orders steep themselves in vices to the same extent as the friars themselves. The bad examples begin to spread. The Indian priests follow the examples of their superiors, the friars; they become as wicked as they, or worse.

It is said then that Father Marcelino went to look for Friar Botod, planning to hit the chubby cheeked "reverence" in the abdomen.

Father Botod, foreseeing that his assistant would be drunk and what he would do, ordered the boy to close the convent with an expressed order not to let the assistant in.

Father Marcelino, doubly irritated by this measure, shouts loudly at the door of the convent, shocking the people.

"Come down, come down, Botod, if you are not afraid, friar without shame, you filthy, stingy, vile, bad man, see, see what I will do. I will break your neck! Animal! Friar, coward, you do not have a bit of shame."

Similar insults and others spurt out of that mouth, smelling of alcohol and tuba.

Fr. Botod does not utter a word against these diatribes, but after three days, the father assistant is called by the bishop and locked up in the Seminary.

The corpse is given a pompous funeral but the family has gone into debt.

(As host, he entertain visitors at the expense of the townspeople. As money lender, he lends money but forces the tao to pay him back with cavans of rice, the price of which he dictates.)

How does he think and host?

Proaching:

"Indios, laborers: We are all rich in Spain: There on that soil of the Virgin, nobody is poor; we all wade in gold."

"Jesus, what a liar is this friar," exclaims a pious hearer.

Botod continues.

"We came here to these barbaric lands to conquer souls for heaven, in order to be dear to our great Father San Augustine."

"Keep still, Manola," exclaims a Spaniard who happens to hear this nonsense of Fr. Botod.

He continues the sermon.

"We have to civilize you, serfs, indios, carabaos, and illiterates. You are all slaves of Spain, of Father San Augustine; do you understand? Amen."

It is the first time that Fr. Botod has occupied the pulpit, during his fifteen years of being a priest, and all he does is to hurl a lot of insults.

(He eats like a pig and is fond of pepper, luya and other sexual stimulants.

Between a kastila his "Reverence":

"Father Botod, why don't you educate, provide and endow the town with good instruction?"

"It doesn't suit me—countryman."

"Your mission is to instruct the country which you administer spiritually."

"Political reasons forbid us. The day when the indio becomes educated, knows how to speak Spanish, we are lost."

"Why father?"

"Because they will rebel against us and will fight the integrity (sic) of the country."

"I don't believe it; you will be the ones who will lose your substance and easily gotten gains; but Spain..."

"But why, we are not the same Spain? Go, go, go! The interest of the friars is the interest of Spain; we cannot go back to the old way."

How does the friar punish?
Barbarously.

Because a man did not work three days in the hacienda, he deprived him of salary and gave the unhappy laborer fifty lashes of his bare buttocks.

See it:

"Oy, tao why didn't you come to work for three days?"

"My wife is sick, sir."

"Oy, boy."

"Sir."

"The bench and the whip, Ala, ala, Hapa, Hapa." (Stretch him out, stretch him out)

"Sir, sir, my wife is sick, my wife is sick!"

"You lie; ala hapa!"

The poor unfortunate lies down flat keeping his mouth above the bench. Fray Botod at the same time took off the man's pants and his underwear, tying his head and feet to the bench.

"And you, sacristan, get the whip and give him fifty lashes."

You should know the punishment is in three measures, that is, that is not fifty but one hundred fifty lashes.

What brutally!

"Enough sir, enough sir, aruy, aruy, aruy! It hurts, sir, enough sir, enough!"

"Keep quiet, brute, animal." Boy brings hot pepper and vinegar.

Over the body lacerated from the lashes, the inhuman friar pours the vinegar with the pepper on it, rubbing in the vinegar and making the unfortunate man see stars.

"Compassion, compassion, sir, enough, Pare, aruy, aruy, aruy!"

The poor laborer is doubling up because of the pain, trying in vain to untie himself.

After such a cruel operation, the sacristan applies the rest of the lashes until he completes the fifty.

Terrible moments! The man doubles up again, a nervous spasm chokes him—groans, moans, die out in his throat.

The friar in his cruelty is amusing himself, laughing like a fool.

Sad reflections of the past Inquisition! Friar Botod is worse than a Hyena.

*ang payapang dagat pag siyang nagbala
ay ualang bayaning macasasansala.*

* **GRACIANO LOPEZ-JAENA (1860 - 1896)**

Ipinagmamalaking anak ng Jaro, Iloilo. Siya ay ipinanganak noong Disyembre 18, 1860. Itinuturing na isa sa pinakadakilang henyo ng Pilipinas. Sa simula pa lamang inakala na ni Lopez-Jaena na ang Pilipino at Kastila ay iisa at magka-uri, ito ay bagay na kanyang hinangad na maging lalawigan ng Espanaya ang Pilipinas.

Isa siyang kritiko ng pahayagang Kastila - Los Dos Mundos. Sa kanyang mga sinulat gumamit siya ng mga pananalitang nakahihikayat, maapoy, walang takot, dakila't makapangyarihan. Dahil dito, kinilala siya hindi lamang ng mga Pilipino kundi maging ang mga Kastila.

Ang wika naman ni Mariano Ponce, ang pananalita ni Lopez-Jaena ay umaagos sa kanyang mga labi na parang mga laba mula sa bunganga ng isang bulkan. Sinasabi pa rin na ang kanyang mga kaisipan ay nakapagpapaigtad sa bayan at nakapupukaw ng kasiglahan sa mga mamamayang Pilipino. Alalaong baga'y siya'y isang orador at tinaguriang Demonsthenes ng Pilipinas.

Nakasulat siya ng may isandaang talumpati. Nagtungo sa Barcelona at tumira sa kaniyang tiyuhing si Claudio Lopez, upang makaiwas sa pang-uusig ng mga prayleng Kastila at pinuno ng pamahalaan. Itinatag at pinamatnugutan ang pahayagang tagapamansag ng Kilusang Propaganda - ang La Solidaridad noong 1889. Kabilang sa Asociacion Hispano - Filipino, kapisanan ng mga Kastila at Pilipino na tumutulong sa mga pagbabago.

Sa tulong ng kanyang mga nakaririwasang kamag-anak nagtungo siya sa Maynila upang makapag-aral ng pagkamanggagamot ngunit hindi siya natanggap sa Unibersidad ng Santo Tomas kaya't siya'y namasukan sa San Juan de Dios Hospital. Makaraan ang dalwang taon, nakakuha siya ng licensiya sa panggagamot. Nanggaganot siya ng walang bayad sa kanyang mga kababayang mahihirap, lalo na sa mga liblib na pook. Sa mga pook na ito, nasaksihan niya ang mga pang-aapi at pang-uusig na pamahalaang Kastila at simbahan sa mga mamamayang Pilipino. Dito nagsimula ang pagpupunla niya sa karaniwang mga mamamayan tungo sa pagtatamo ng ganap na kalayaan at demokratikong pamamaraan. Ang mga bagay na ito ang naging sanhi ng kanyang pagtungo sa ibang bansa upang makaiwas sa mga pang-uusig.

Namatay noong Enero 20, 1896.

Mga Akda ni Graciano Lopez-Jaena

1. *La Hija Del Fraile (Ang Anak ng Prayle)*

Nobelang nang-uuyam sa kayabangan at kahalayan ng ginagawa ng mga prayle. Inilahad ni Lopez-Jaena ang kalunus-lunos na kalagayan ng Pilipino kung mapakasal sa isang Kastila.

2. *Sa Mga Pilipino (1891)*

Isang talumpating naglalayong mapabuti ang kalagayan ng Pilipino na malaya, maunlad at naipagtatangol at natatamasa ang kanilang karapatan.

3. *En Honor de los Filipinas (Ang Dangal ng Pilipinas)*

Talumpating nagbibigay pugay at nagbubunyi sa tatlong Pilipinong nagkamit ng gantimpala sa Eksposisyon sa Paris, Mayo 6, 1889, sina Juan Luna at Felix Ressureccion Hidalgo (mga pintor) at Joaquin Pardo de Tavera (iskultor).

4. *Mga Kahirapan sa Pilipinas*

Ang akdang ito ay tumutuligsa sa maling pamamalakad sa pamahalaan at sa maling sistema ng edukasyon sa Pilipinas.

5. *En Honor del Presidente de la Asocasion Hispano-Filipino*

Binigyang papuri ni Lopez-Jaena si Heneral Morayta sa pantay-pantay na pamamalakad sa mga pinamumunuan.

6. *Ang Lahat ay Pandaraya*

Isang lathalain tungkol sa mayamang Filipina na nagmamalaking sinasabi sa mga tao na siya'y magiging kondesa dahil sa isa raw konde ang kanyang mapapangasawa at buhat sa maharlikang pamilya at lahing Kastila ngunit ang ama pala nito ay isang hamak na sapatero at nakatira sa isang abang lugar ng isang distrito ng Madrid.

* 7. *Fray Botod (Disyembre 17, 1856 - Enero 20, 1896)*

Isang maikling nobelang naglalarawan hinggil sa isang prayleng dumating sa Pilipinas. Ito'y payat na payat ngunit nang makalipas ang ilang panahon naging mukhang tao. Tinuligsa ni Graciano Lopez-Jaena ang pagbibigay ng masasamang halimbawa ng mga prayle na sana'y magiging mabuting huwaran ng mga mamamayang Pilipino na makatulong tungo sa pagtatamo ng kapuri-puri at kasiya-siyang kaasalan. Nailarawan dito ang mga iba't ibang bisyo ng mga prayleng Kastila. Ang pagsingil ng mahal sa pagpapalibing at pagpapatubo ng malaki sa mga utang at iba pang mahahalay na gawain.

Basahin ang pagsusuring salin sa wikang Filipino ng Fray Botod ni Magdalena P. Limdico.

Sino si Botod?

May dalawang taong nag-uusap at ang kanilang pinag-uusapan ay tungkol kay Pari Botod. Nasa plasa sila at nakita nila ito na may kasamang babae. Sinasampal ang babae at napaluhod, ito'y nagmamakaawang wari'y humihingi ng kapatawaran. Kasumpa-sumpang pari diyata't magagawa niya ito – sanay kami sa ganung eksena. Sabi ng kausap. Siya ang Kura Paroko sa aming bayan. Ang mga prayle pala ang may-ari ng paroko dito? Di kapanipaniwala. Talagang naririto sila at nagmamalabis hindi lamang sa ispiritwal na bagay kundi sa (pulitiko) pamahalaan at sa kalaswaan. Dapat ay lasunin ang ganyang uri ng tao. Darating ang araw at pagbabayaran din nila ang kanilang pagkukulang.

Daig pa pala sa Tsina.

Paglalarawan

Ang Pari Botod ay di niya pangalan o apelyido. Ang kahulugan ng Botod ay malaking tiyan at ito ang tinataguri sa kanya ng tao. Ang ngalang binyagan niya ay Ana dahil sa ipinanganak siya sa Kapistahan ni Santa Ana – ina ng mahal na Birhen. Nais pa niyang tawaging Fray Botod kaysa Pari Ana.

Siya ay taga-Aragon at ang mga magulang niya ay di niya kilala. Siya ay natagpuan ng isang mangingisda sa ilog ng Ebro malapit sa simbahan ng "Our lady of Pillar" – nang sumapit sa ika-14 na taon tumakas at nagpunta sa Villadolid sa kumbento ng mga Agustino.

Siya ay 21, nang maatasang magtungo sa Pilipinas at isa pa rin sa mga ugali niya ay ang pagiging magaslaw. Siya ay nag-anyong mahiyain ngunit pagkaraan ng ilang taong pagkain ng saging, papaya, at pagkatapos na maging paroko sa bayan nila ay naging mapagmalaki na at napakayaman. Malaking tao na siya ngayon, di kapani-paniwala. Pandak, bilugang mukha na parang buwan, bilugang pisngi, makapal an glabi, maliliit na mga mata, mapulang ilong, na malaki ang butas na kay daling makaamoy. Mamula-mulang buhok, bilugan ang ulo tulad ng bao ng niyog. Kunot ang noo at matalas tumingin. Napakalaking tiyang nakausli. Maikli ang leeg-iyon si Padre Botod.

Ang buong katauhan ay kuha kay Don Quijote at katawa-tawang si Sancho Laza.

Pag-uugali:

Mas matakaw kaysa kay Heliogabalus, usurero, masahol sa hudyong nagpapahiram ng pera, mahilig sa babae katulad ng isang sultan. Sa Katapusan, ibig din niya ng magagarang regalo.

Sa pagbubuo – kung ilalarawan siya ni Zola, ay humigit kumulang sa mga sumusunod:

Si Padre Botod ay patabain baboy na kumakain, umiinom, natutulog, at walang iniisip kundi ang malamang (Appetite) sarap.

Ayan, lumabas na naman na may kasunod na batang babaing umiiyak.

Nilalambing siya ni Padre Boto, dinadamayan ang paghikbi ay napipigilan ng takot at sumusunod siya ayon sa ipinag-utos ng prayle.

Maraming kabataang babae nang magaganda at may magagarang pananamit ang nakakasama niya, sila'y lalabas at kakain sa labas ng bayan. Sila ang mga canding – canding she kids, bataan o bata iyan.

Sila ay tinawag na bataan – galing sa mahihirap na pamilya at pinangakuang papag-aralin, tuturuan ng Doctrina Cristiana at catesismo, magbasa, sumulat at mga bagay na makapagpapahintulot sa mga magulang. Maaring ito'y sapilitan o lubos na pagbibigay.

Wala bang gurong babae rito?

Mayroon, ngunit kaisa ni Padre Botod.

Itinulad ang mga babae sa mananayaw na taga-India.

Isa sa kanilang diyosa at nakipagtalik sa isang mortal na naakit sa mga awitin niya. Nanganak ng isang babae na di maaaring mabuhay sa langit dahil sa ama kaya ibinigay sa mga Brahman na siyang nagpaaral sa kanya sa loob ng pagoda at nagsasayaw sa harap ng mga Diyosa.

Sa kanyang pag-ibig ay nagkaroon siya ng 7 anak na babae na mananayaw sa Templo at 3 lalaki na naging musikero.

Ang mga mananayaw ay di nagpakasal, naglilingkod lamang sila sa mga Diyosa. Itinutulad ang mga mananayaw sa mga cading – cading. May nagkakagulo at nang tingnan nila ay 5 batang lalaki ang ibig bumugbog kay Fr. Botod. Mabuti ngunit kaawa-awa sila pagkat mapupunta lang sila sa bilangguan.

Magbabayad kayo balang araw.

Bumaba ka, duwag, baboy, malaswa. Bumaba ka at magbuntalan tayo. Tumakbo siya sa kumbento at noong hapon ay natakot siya at nagkaroon ng pananakit ng tiyan. Di siya nakatulog nang magdamag. Madaling araw pa ay nagpunta na siya sa Kapitolyo at nagsumbong tungkol sa pag-aklas, ngunit di binanggit ang katotohanan ng mga pangyayari.

Sinermunan pa ang mga magulang tungkol sa pagpapadala ng anak sa Maynila.

Paano niya inaaliw ang sarili?

Halos araw-araw ay nagsusugal siya maliban kung araw ng linggo pagkat nagsasabong siya.

Kung siya'y naglalaro at may mangungumpisal na mamamatay na ay itinataboy niya ang kumakaon at sinasabing magdasal na lamang ng "Sumasampalataya" at doon na niya ibibigay ang kanyang bendisyon.

Nang mamatay ang taong yaon:

Humiling ng 3 ang pari.

Tama na ang isa na lang at ang bayad ay P150 segunda klase. Hinanap ng tao si Pari Marcelino at sa kanya raw ay P50-tatlong pari pa. Wala pong pera ang namatayan.

Magdelihensiya kayo kundi ay di maililibing iyan.

Naglasing si Padre Marcelino nang malaman ito at nang ibalita sa kanya ito ay ipinasara ang kumbento.

Baba ka ryan Botod kung talagang matapang ka, nakahihiyang pari, ulol, baba ka at pipilitin ko ang leeg mo. Wala kang kahihyan!

Nanahimik si Pari Botod at pagkatapos ng 3 araw ay ipinatawag siya sa obispo si Pari Marcelino at ipinakulong sa seminaryo.

Paano nagpipista ng patron sa bayan?

Ipasasabi niya sa sakristan, sa sabihin sa mga mamamayang ginang na magbigay ng iba't ibang pagkain para sa bisita niya. Ang kanyang paroko ay gagasta ng marangya sa pista.

Paano siya napapakalakal?

Isa siyang usurero.

Pag humihiram ng 300 ay di lamang niya pababayaran ng 600 kundi bibilhin niya ang palay ng murang mura at ipagbibili niya nang mahal kapag tag-araw.

Gigipitin niya ang magsasaka.

Sasabihin pa ngang lahat para sa mahal na birhen.

Paano siya nagiging pulitiko?

Masahol pa siya kay Canovas o Lagasta.

Pag may pupunta para mag-ayos ng daan - sasabihin niya na gawin muna ang kusina ng simbahan niya.

Paano siya nagsisinungaling?

Mayaman kami sa Espanya - lumalayo kami sa pinto.

Pumupunta kami rito para maging sibilisado ang mga Indio.

Ayaw niyang ipaturo ang Kastila. Baka labanan daw siya ng mga Indio.

Paano siya kumain?

Sa umaga, malaking tasang tsokolate - 4 na hiwang bibingkang kanin.

Sa tanghali alak - 15 duke.

Siesta - lagi siyang may siesta sa tanghali.

Kuwarto - Paglalarawan

Resurrecion ni Hidalgo

Asawa ni Putifar (half nude)

Kama - yari sa kamagong - Greco Romano - Tsina

Kama - may seldong jusi

Larawan nakakaaliw